

Výzva vládě České republiky k cenám energií

Vážený pane předsedo vlády, vážené členky a členové vlády,

jako zástupci podnikatelské veřejnosti vás vyzýváme, abyste přijali okamžité řešení neudržitelného nárůstu cen elektrické energie, plynu a pohonných hmot v podobě jejich zastropování. Vlády v okolních zemích situaci řeší, ale česká vláda nečiní v tomto žádné konkrétní a rychlé kroky.

Firmy hlásí, že tuto situaci po covidovém finančním vyčerpání rezerv nejsou schopny ustát další měsíce. **Zvažují proto uzavření provozů a ukončení činnosti. Situaci je třeba řešit okamžitě,** než se projeví tragickým nárůstem nezaměstnanosti a ztrátou výkonnosti celé ekonomiky. Požadujeme zastropování, ale chápeme, že pro některé firmy a domácnosti to nemusí stačit. Pro tyto případy by měla vláda použít systém energetických poukázek financovaných ze zisků společnosti ČEZ, nad kterou má stát většinovou kontrolu. Státní rozpočet by mohl v případě, pokud by vláda k takovým krokům nepřikročila, významně prodělat. Zejména malé a střední podniky, zdaleka největší zaměstnavatel v zemi, by byly nuceny propouštět, a stát by přišel o daň z příjmů. Chudší obyvatelstvo se bude snažit šetřit, čímž se vybere méně na DPH a spotřebních daních. To vše bude největší ranou zejména na venkově, kde alternativní zaměstnavatelé neexistují, a snížená spotřeba řetězově dále ohrozí další regionální podniky. Zvýší se tak tlak na migraci do velkých měst. To však ještě dále zvýší tlak na ceny tamních nemovitostí, čímž zchudne a sníží spotřebu i velkoměstské obyvatelstvo, a situace se bude dále řetězově zhoršovat.

Energie stojí úplně na počátku všech řetězců, proto zastropování jejich cen umožní šířit úlevu do celé ekonomiky podél stejného řetězce. V případě elektřiny i plynu jsou podniky na rozdíl od domácností mnohem méně chráněny fixními kontrakty a mnohem více exponovány tržními cenám. Ty u plynu vzrostly ještě více než u elektřiny. Zatímco za uplynulý rok vzrostla tržní cena elektřiny zhruba třikrát a rostla postupně, u plynu je na čtyřnásobku již od loňského září, a **krátkodobé výkyvy** ji během této doby dokázaly vyhnat i na desetinásobek.

Na rozdíl od domácností navíc **firmy nepocítí u plynu „letní úlevu“.** Domácnosti budou moci přestat topit, ale pekaři, restaurace a jiné drobné podniky budou muset spotřebovávat plyn i v létě. Vysoké ceny se jich proto dotýkají mnohem více, a dále se propisují na zdražování pro spotřebitele. Tím dále zvyšují inflaci, nutí ČNB dále zvyšovat úrokové sazby, čímž dále zdražují náklady výroby v malých a středních podnicích, a kruh dále se zhoršující situace se uzavírá.

Cena pohonných hmot sice nenarostla tak, jako u plynu a elektřiny, ale na stavu ekonomiky je schopna se podepsat neméně. **V globální ekonomice je závislost na dopravě stále vyšší,** a to včetně zajištění konečné distribuce zákazníkům. Podnikatelé v dopravě jsou navíc vystaveni zahraniční konkurenci více: Pokud energetická politika okolních států zlevní tamní elektřinu a plyn, do českých obchodů to zahraniční pečivo nedoveze. Ale pokud energetická politika jiných vlád zlevní tamní PHM oproti českým, **začnou zahraniční dopravci válcovat ty české** díky snadnějšímu přístupu k levnější naftě. Vláda může navíc přijít o významné daňové příjmy, když všichni, tuzemští i zahraniční, se budou snažit tankovat v zahraničí, takže namísto do českého rozpočtu budou odvádět do toho zahraničního.

Pokud vláda tyto kroky neučiní, důsledkem bude menší odbyt, další snižování spotřeby domácností, snižování investic firem, zpomalení rozvoje investic, a kromě nezaměstnanosti jako takové se všemi negativními důsledky i snižování odvodů ze mzdy zaměstnanců v důsledku propouštění. To je přitom dnes největším příjmem do státního rozpočtu. Očekávat se dá i zvýšení výdajů na sociální politiku, zvýšení úniků finančních prostředků (agentury na černém trhu práce a mzdy) a **roztočení inflační spirály,** která je formou konfiskace, pro kterou nikdo nehlasoval.

Praha, 19. 4. 2022

Dr. Ing. Josef Jaroš, MBA, v.r., předseda představenstva, **Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR), iniciátor výzvy**

Jan Wiesner, v.r., prezident, **Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů**

Ing. Václav Stárek, v.r., prezident, **Asociace hotelů a restaurací ČR**

Ing. Bohumil Hlavatý, v.r., výkonný ředitel, **Svaz pekařů a cukrářů v ČR, z.s.**

Stanislav Sedlák, v.r., předseda, **Společenstvo uměleckých kovářů a zámečníků a kovářů-podkovářů Čech, Moravy a Slezska, z. s.**

Ing. Jan Hůda, Ph.D., v.r., prezident, **Rybářské sdružení České republiky**

Bohuslav Hamrozi, v.r., prezident, **Cech topenářů a instalatérů ČR**

Stanislav Rudolfský, v.r., předseda, **Cech českých vinařů**

Viliam Sivek, v.r., prezident, **Česká unie cestovního ruchu**

Ing. Helena Prokopová, v.r., cechmistr, soudní znalec, **Cech čalouníků a dekoratérů a truhlářů, z.s.**